

GAZETA LUBELSKA

NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Lublin, poniedziałek dnia 23 kwietnia 1945 r.

Nr. 68

Po zawarciu polsko - radzieckiego paktu przyjaźni

Podana wczoraj wiadomość o zawarciu polsko - radzieckiego paktu przyjaźni wzajemnej pomocy i współpracy

powojennej, możemy obecnie uzupełnić następującymi szczegółami:

Układ o przyjaźni pomocy wzajemnej i współpracy powojennej między Rzeczpospolitą Polską a ZSRR

Prezydent Krajowej Rady Narodowej R. P. i Prezydium Rady Najwyższej Związków Socjalistycznych Republik Radzieckich, ożywni niezłomną wolą doprowadzenia wspólnej wojny z najeźdźcami niemieckimi do całkowitego i ostatecznego zwycięstwa — pragnąc utrwalić zasadniczy przebieg w dziejach stosunków polsko - radzieckich na rzecz przyjaznej sojusznictwa i współpracy, jaka się ustaliła między Polską a ZSRR w toku wspólnej walki z imperializmem niemieckim, w przeświadczeniu, że w walce umocnienie dobrych stosunków sąsiedzkich i przyjaźni między Polską i graniczącym z nią Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, odpowiada żywotnym i zgodnym interesom narodu polskiego i radzieckiego — w przekonaniu, że zachowanie przyjaźni i ścisłej współpracy między narodem polskim i radzieckim będzie służyło sprawie pomyślnego rozwoju gospodarczego obydwu krajów, zarówno w czasie wojny, jak i po wojnie — dążąc do poparcia po wojnie ze wszechmiar sprawy pokoju i bezpieczeństwa narodu postanowili zawrzeć w tym celu niniejszy układ i wyznaczili jako swoich pełnomocników:

Prezydent KRN R. P. — Edwarda Osobkę-Morawskiego, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Zagranicznych RP, Prezydium Rady Najwyższej Związków Socjalistycznych Republik Radzieckich — Józefa Wisoriano-wicza Stalina, Przewodniczącą Rady Komisarzy Ludowych ZSRR, którzy po dokonaniu wymiany pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w należytej formie i w pełnym porządku, zgodzili się na następujące postanowienie:

ARTYKUŁ PIERWSZY

Wysokie układające się Strony będą wspólnie ze wszystkimi Narodami Zjednoczonymi prowadziły nadal walkę z Niemcami, aż do ostatecznego zwycięstwa. W tej walce Wysokie Układające się Strony zobowiązują się udzielać sobie wzajemnie pomocy wojennej i innej wszelkimi środkami, będącymi w ich rozporządzeniu.

ARTYKUŁ DRUGI

Wysokie Układające się Strony, w przeświadczeniu, że interesy bezpieczeństwa i pomyślnego rozwoju narodu polskiego i radzieckiego wymagają zachowania i wzmocnienia stałej i niezachwianej przyjaźni w czasie wojny, jak i po zakończeniu wojny, będą umacniały przyjazną współpracę między obydwoma krajami w myśl zasad wzajemnego poszanowania swej niezależności i suwerenności, jak również nieingerowania w sprawy wewnętrzne drugiego państwa.

ARTYKUŁ TRZECI

Wysokie Układające się Strony, zobowiązują się również do zakończenia obecnej wojny z Niemcami, użyć wspólnie wszystkich środków, będących w ich rozporządzeniu, aby usunąć wszelką groźbę ponownej agresji ze strony Niemiec, lub jakiegokolwiek innego państwa, które by sprzymierzyło się z Niemcami bezpośrednio, lub w jakiegokolwiek innej formie.

Dla osiągnięcia tego celu Wysokie Układające się Strony będą uczestniczyły w dochu jak najbardziej szczerą współpracą we wszystkich międzynarodowych poczynaniach, zmierzających do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa narodu i w pełni wniosą swój wkład do sprawy urzeczywistnienia tych wznoślących celów.

Wysokie Układające się Strony będą realizowały niniejszy układ w myśl zasad międzynarodowych, w których ustaleniu uczestniczyły obie układające się strony.

ARTYKUŁ CZWARTY

Jeżeli jedna z Wysokich Układających się Stron w okresie powojennym, zostanie wciągnięta w działania wojenne przeciwko Niemcom, które by wznowiły swoją politykę agresji, albo przeciwko jakemukolwiek innemu państwu, które w czasie wojny sprzymierzało się z Niemcami bezpośrednio, lub w jakiegokolwiek innej formie — druga Wysoka Układająca się Strona bezwzględnie udzieli układającej się stronie, wciągniętej w działania wojenne, wojennej oraz innej pomocy i poparcia wszystkimi środkami będącymi w jej rozporządzeniu.

ARTYKUŁ PIĄTY

Wysokie Układające się Strony obowiązują się nie zawierać bez wzajemnej zgody rozejmu lub pokoju, ani z rządem hitlerowskim, ani z jakąkolwiek inną władzą w Niemczech, zagrażającą, lub mogącą zagrozić niepodległości, całości terytorialnej i bezpieczeństwu którejkolwiek z Wysokich, Układających się Stron.

ARTYKUŁ SZÓSTY

Każda z Wysokich Układających się Stron, zobowiązuje się nie zawierać żadnego sojuszu i nie brać udziału w żadnej koalicji, skierowanej przeciw drugiej Wysokiej Układającej się Stronie.

ARTYKUŁ SIÓDMY

Wysokie Układające się Strony będą współpracowały w duchu przyjaźni po zakończeniu obecnej wojny w celu dalszego rozwoju i umocnienia kulturalno ekonomicznej więzi między obydwoma krajami i będą sobie pomagały wzajemnie w odbudowie gospodarczej obydwu krajów.

ARTYKUŁ ÓSMY

Układ niniejszy wchodzi w życie z chwilą jego podpisania i podlega ratyfikacji w możliwie najkrótszym czasie. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbędzie się w Warszawie możliwie jak najrychlej. Układ niniejszy pozostaje w mocy w ciągu lat 20 od chwili jego podpisania.

Jeżeli jedna z Wysokich Układających się Stron na 12 miesięcy przed upływem tego dwudziestoletniego okresu nie złoży oświadczenia o swojej chęci wypowiedzenia układu, układ ten pozostanie w mocy na okres następnych pięciu lat, tak za każdym razem, dopóki jedna z Wysokich Układających się Stron nie złoży na dwanaście miesięcy przed upływem kolejnego pięcioletniego oświadczenia na piśmie uprzedzającego o swoim zamiarze wypowiedzenia układu. Na dowód tego Pełnomocnicy podpisali układ niniejszy i zaopatrzyli go swymi pieczęciami.

Sporządzono w Moskwie, 21 kwietnia 1945 roku w dwóch egzemplarzach każdy w języku polskim i rosyjskim, przy czym oba teksty posiadają jednakową moc.

Z upoważnienia Prezydenta Krajowej Rady
Z. S. R. R.
podpisano
J. W. STALIN

Z upoważnienia Prezydenta Krajowej Rady
Narodowej Rzeczpospolitej Polskiej
podpisano
OSOBKA - MORAWSKI

Oddźwięk w prasie polskiej

Wszystkie dzienniki polskie powitały z radością wiadomość o zawarciu polsko-radzieckiego paktu przyjaźni i poświęcają temu ważnemu w życiu państwowym Polski wydarzeniu wiele miejsca. W artykułach wstępnych, omawiających znaczenie sojuszu polsko-radzieckiego dzienniki zgodnie podkreślają, że rząd Rzeczypospolitej podpisując pakt postąpił w myśl życzeń całego narodu, wyrażonych na licznych wiecach, zebraniach i zjazdach robotniczych, chłopskich i inteligencji pracującej. Naród w pakcie tym widzi naj-

lepszą i jedyną gwarancję utrzymania pokoju i bezpieczeństwa od niespodziewanej napaści Niemiec lub ich popleczników.

„Sztandar Ludu” pisze o pakcie:

„Podpisanie paktu polsko-radzieckiego oznacza, że naród nasz chce by przyjaźni, która zaistniała w czasie wojny, zaistniała i w czasie pokoju, by przemieniła się w wczystą przyjaźń naszego narodu z narodami Związku Radzieckiego.”

„Przez podpisanie paktu o przyjaźni i wzajemnej pomocy ze Związkiem Radzieckim, wstąpiliśmy na nową drogę walki o pokój. I tę walkę o pokój wygrać musimy.”

Co pisze prasa zagraniczna

Dzienniki innych krajów podały wczoraj przeważnie samą wiadomość o zawarciu paktu ze stwierdzeniem, że jest on dalszym krokiem do utrwalenia pokoju, powstrzymując się jednak od komentarzy do czasu zapoznania się z treścią paktu.

Wczorajsza „Prawda” pisze: „Cały naród radziecki cieszy się, że wreszcie został zawarty pakt przyjaźni z Polską, która dała i daje swój wkład krwi w walce przeciwko hitleryzmowi. Pakt przyjaźni polsko-radziecki zawarty na wzór paktu jugosłowiańsko-radzieckiego, radziecko - czeskiego ma także

wielkie znaczenie dla przyszłości Polski powojennej.

Już dzisiaj okazują bratnie narody radzieckie pomoc Polsce. Przesyłają żywność, środki opatrunkowe, samochody itp. Ponadto Związek Radziecki: 50% kosztów, związanych z odbudową Warszawy, przyjmuje na siebie. Naród polski narówni z radzieckim jest pełen radości z powodu zawarcia paktu przyjaźni.

Przedwojenna polityka, polityka grupy Piłsudskiego była zgubna dla Polski — wrogię nastawienie klki sanacyjnej do ZSRR doprowadziło Polskę do upadku. Dzisiaj w oparciu o ZSRR Polska jest i będzie silna, demokratyczna i niepodległa.”

Jasna karta w stosunkach polsko-radzieckich

Bardzo obszerny komentarz do paktu opublikowała oficjalna radziecka agencja prasowa „Tass”, nazywając zawarcie paktu „jasną kartą w historii stosunków polsko - radzieckich”. Komentarz ten podajemy poniżej w całości.

MOSKWA, 22. IV (Tass). W Moskwie pomiędzy ZSRR a Rzeczpospolitą Polską został podpisany pakt o przyjaźni i wzajemnej pomocy i współpracy po wojnie. Trudno niedocenić wartości tego mającego wielkie historyczne znaczenie dokumentu, stanowiącego radykalny zwrot w stosunkach między ZSRR a Polską. Umowa ta, jak wskazuje Stalin, kładzie kres przeszłości, opartej na wrogich stosunkach między Rosją a Polską i stwarza realną podstawę dla przyjaźni między ZSRR a nową demokratyczną Polską.

Pakt o przyjaźni stanowi drogocenny wkład do dzieła walki o szybki rozгром wspólnego wroga, który to rozгром jest celem zjednoczonych narodów. Pakt jest aktywną bronią w walce przeciw hitlerowskiemu Niemcom w obecnej chwili.

Dalej pakt służy do umocnienia w okresie powojennym stosunków między ZSRR i Polską demokratyczną. Oznacza on, że sowiewsko-polska współpraca, zahartowana w ogniu wyzwoleniczej wojny przeciwko hitlerowskiemu imperializmowi, będzie kontynuowana w celu podtrzymania dzieła pokoju i bezpieczeństwa narodów, w celu zapobieżenia ewentualnej groźbie powtórnej agresji, od której tak mocno ucierpiały narody ZSRR, Polski i innych młujących pokój krajów. Narody sowieckie i polskie stają obok siebie w tej walce przeciwko niemiecko-faszystowskiemu najeźdźcom. W walce tej jak nigdy twydatnia się historyczna wspólnota interesów ZSRR i Polski, na ziemię, których zawsze łakomie patrzył niemiecki drapieżca. Zwierz będzie pokonany, lecz to

miłującymi wolność narodami, zwalczającymi niemiecko-faszystowskiego zwierza.

ZSRR i Polska związane są nie tylko wspólną granicą, ZSRR i Polska graniczą także z Niemcami i od wieków wisiała nad obu krajami groźba niemieckiej napaści. Niemiecy imperialiści zawsze patrzyli na Polskę jako na „korytarz” dla pochodu na wschód, na Rosję w przeszłości, na ZSRR w obecnej chwili.

Dwukrotnie w ciągu ostatniego ćwierćwiecza Polska podlegała napaściom ze strony niemieckich najeźdźców, dwukrotnie służyła ona jako „korytarz” dla realizacji rozbójniczej polityki „Drang nach Osten”.

Od pochodu na Polskę zaczął Hitler obecną wojnę. Naród Polski wypił do końca całą gorycz hitlerowskiego ucisku, wypróbował na sobie praktykę ludożerczą niszczenia słowiańskich narodów.

Ludożerca — Hitler mówił: „Jeśli chcemy osiągnąć zawojowanie wschodnich obszarów przez Niemcy, powinniśmy przede wszystkim wytrzebić narody słowiańskie: Rosjan, Polaków, Czechów, Słowaków, Bułgarów, Ukraińców i Białorusinów. Nie ma żadnych przyczyn, aby tego nie zrobić”. Wdarłszy się do Polski, niemieccy faszyci przystąpili do realizacji tego potwornego programu. Porzucana przez swój rząd, który nie chciał mieć przyjaznych stosunków z ZSRR i wolał prowadzić politykę dwulicową, lawirując między Niemcami a ZSRR, — Polska zostawiona była Niemcom na pożarcie.

Niemiecy kaci obrócili w proch i pył polskie miasta, zniszczyli miliony Polaków. Naród polski nie upokorzył się, lecz walczył stanowczo i bohatercko z okupantem, nie był jednak dostatecznie silny, aby zrzucić jarzmo niemiecko-hitlerowskie. Naród sowiecki wyciągnął rękę z bratnią pomocą do umęczonego narodu polskiego. Rozgromiwszy niemieckie sily zbrojne, Czerwona Armia przeniosła działania wojenne poza rubieżę

(Dokończenie na str. 2-iej)

